

SESSIÓ PLENÀRIA NÚM. 68

La sessió s'obre a un quart d'onze del matí i set minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'oficial major i les lletrades Sra. Folchi i Sra. Andreu.

Al banc del Govern seu el president de la Generalitat, acompanyat dels consellers de Governació, d'Economia i Finances i de Treball, la consellera de Justícia i els consellers de Comerç, Consum i Turisme i de Benestar Social.

Ordre del dia

– Debat sobre l'Informe al Parlament de Catalunya emès pel Síndic de Greuges (any 1994) (Reg. 26501) (BOPC, 313).

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió.

Aquesta sessió tindrà un únic punt de l'ordre del dia, la seqüència de la qual es descabdellarà d'acord amb l'article 144.3 del Reglament, sobre la tramitació parlamentària de l'Informe anual del Síndic de Greuges. Debat sobre l'Informe al Parlament de Catalunya emès pel Síndic de Greuges, de l'any 1994: té la paraula l'honorable senyor Anton Cañellas i Balcells, síndic de Greuges, per a presentar un resum del seu informe.

El Sr. SÍNDIC DE GREUGES (Anton Cañellas i Balcells): Molt honorable president del Parlament, excel·lentíssims membres de la Mesa, il·lustríssimes senyores diputades i il·lustríssims senyors diputats, comparec en el dia d'avui encara colpit per la notícia de l'atemptat de fa una estona a Madrid, un atac més dins d'una llarga sèrie d'atacs contra les persones i les institucions que evidencien que la democràcia és per a alguns l'enemic a abatre. Amb el desig que hi hagi un ràpid restabliment dels ferits, prosseguiré la meua intervenció per presentar en el dia d'avui l'Informe relatiu a l'activitat del Síndic de Greuges durant l'any 1994, que vaig lliurar al molt honorable president de la cambra el passat dia 6 de març i que, com saben, ha estat publicat en el *Butlletí Oficial del Parlament* el 17 de març.

El passat 4 d'abril vaig comparèixer davant la Comissió Parlamentària del Síndic de Greuges i vaig respondre les qüestions que els seus membres van tenir per convenient formular-me. Tal com vaig dir llavors, vull agrair a la Presidència de la cambra, a la de la Comissió i als seus membres i a tots vostès, senyores diputades, senyors diputats, l'esforç realitzat per a possibilitar la compareixença del Síndic pràcticament durant el primer trimestre de l'any, prioritzant la seva anàlisi sobre altres qüestions que també reclamen la seva atenció.

L'Informe manté la mateixa estructura de l'any 1993, si bé, com assenyalo en la seva presentació, s'han introduït algunes modificacions que, en la seva redacció, i amb la intenció d'ampliar la informació sobre la tasca realitzada, han

comportat un augment de la seva extensió. En aquest sentit, l'apartat de conclusions, l'hem fet una mica més extens, amb la pretensió que les conclusions amb què el finalitzem puguin ser més matisades i, per tant, més útils i entenedores per a conèixer la situació dels drets dels ciutadans de Catalunya i el funcionament de les nostres administracions públiques.

Les actuacions iniciades durant l'any 1994 han estat 2.602. La seva distribució ha estat de 891 queixes resoltes directament en el moment de la consulta o en hores immediatament posteriors; 1.683 queixes formalitzades per escrit, i 28 actuacions d'ofici, enfront de les 17 que vam fer l'any anterior. En l'annex estadístic número 3 s'acompanya la classificació per matèries, que coincideixen amb les seccions de l'Informe, dels expedients de queixa i actuacions d'ofici iniciades. En l'annex número 4 s'acompanya la classificació de les queixes i actuacions d'ofici per administracions afectades.

La major part de les queixes procedeixen de Catalunya, si bé 21 s'han rebut de la resta de l'Estat, a vegades trameses per comissionats parlamentaris o síndics de Greuges d'altres comunitats, i 6 procedien de l'estranger. Percentualment, la procedència territorial de les queixes dins de Catalunya reproduceix de forma aproximada els percentatges de població, si bé amb una desviació a l'alça de les comarques de Barcelona i a la baixa de les comarques de Lleida, de tal manera que, del territori de Barcelona, en el qual viu el 76% de la població de Catalunya, s'han rebut el 83% de les queixes, i, des de Lleida, amb el 6% de la població, s'han plantejat només el 2% de les queixes; en el cas de Tarragona, on hi viuen el 9% dels ciutadans de Catalunya, s'han rebut el 8% de les queixes, i, de Girona, amb un 9% de la població, s'ha remès el 7% de les queixes.

En l'apartat estadístic l'Informe introdueix també alguns canvis. Així, a l'annex número 5 es dona compte, mitjançant una representació gràfica, de les queixes admeses, el 76%, i de les inadmeses, el 24%. Quant a la distribució de les queixes admeses, s'assenyala que el reclamant té raó en tot o en part, a criteri del Síndic, en un 41% de casos; que té raó l'Administració en un 33% d'assumptes, i que en un 26% de les queixes admeses s'ha donat assessorament a l'interessat o s'ha tramès a un altre *ombudsman*, normalment el Defensor del Poble.

El 31 de desembre de 1994, data a la qual es refereixen totes les dades aportades, el grau d'acceptació de les consideracions que el Síndic adreça a les administracions se situa en un 79%. El percentatge de manca de resposta fins aleshores és del 14%, i el de no-acceptació de les consideracions formulades pel Síndic, del 7%.

L'altra novetat significativa en l'apartat estadístic és la incorporació d'una relació ordenada per matèries i per administracions afectades, de 195 resolucions del Síndic, amb un resum del seu contingut i la indicació de la posició presa per l'Administració: acceptació, no-acceptació o pendent de resposta.

Una breu anàlisi de l'impacte de la crisi econòmica en la nostra societat, a la llum de les actuacions del Síndic, ens va

servir l'any passat per a fer unes reflexions sobre l'ocupació i sobre l'estat del benestar, en aquell epígraf que des de l'any 1988 s'incorpora a l'Informe sota la denominació de llibre segon.

La proclamació per les Nacions Unides de 1995 com l'Any Internacional de la Tolerància, l'aprofitem enguany per a reflexionar sobre les causes de la intolerància, els límits de la tolerància i les mesures per a promoure aquesta última. Com assenyallem en aquestes reflexions, en una societat cada cop més multicultural i, a més a més, plurilingüe com la nostra, les dosis de tolerància són especialment necessàries perquè es pugui produir una integració respectuosa, no pas assimiladora, sense fractures en la cohesió social. Són molt pocs, i afortunadament marginals, els que en el nostre país s'atreveixen a defensar discriminacions per raons de raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, proposicions que, essent fàcils de detectar i que xoquen frontalment amb les disposicions de la Constitució, poden ser afrontades amb relativa eficàcia. Això no obstant, la intolerància té formes més subtils de manifestar-se, més difícils de diagnosticar i més difícils de combatre amb èxit; gairebé sempre que se'ns ha plantejat una queixa relativa a un suposat tracte discriminatori donat a un ciutadà estranger o a un ciutadà nacional membre d'una minoria ètnica, aquests disposaven de pocs recursos econòmics. La recomanació que vam fer al Departament de Governació relativa a la necessitat de regular les condicions objectives en què es pot exercir el dret d'admissió en els locals públics, que comentem en l'apartat 11, recomanacions i suggeriments de caràcter general de l'Informe, respon a la constatació d'un buit normatiu i l'evidència de l'incompliment del desenvolupament reglamentari de la previsió d'una llei aprovada per aquest Parlament. Però no ha estat la queixa de cap ciutadà estranger d'economia potent el que ens ha permès reflexionar sobre aquestes mancances del nostre ordenament jurídic, sinó, ben al contrari, la de persones que resideixen entre nosaltres des de fa més o menys temps, però que estan situades a la banda baixa del mercat de treball quant als seus ingressos. El Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i les llibertats fonamentals, de 4 de novembre de 1950, estableix en el seu article vuitè el dret a la vida en família; aquest dret, tal com és perfilat pel Conveni i interpretat pel Tribunal d'Estrasburg, hauria de ser la pauta —a judici del Síndic— a aplicar en relació amb el reagrupament familiar dels immigrants estrangers residents en el nostre territori; el fet que no sigui així encara no és conseqüència d'una discussió exclusivament jurídica: al costat de la necessitat de prendre mesures per a garantir que la vida de la família dels immigrants es pugui desenvolupar en el nostre país amb uns mínims de suficiència econòmica —cosa amb la qual estem d'acord—, s'evidencia la por més o menys fonamentada de perdre, que ens arrabassin aquesta situació en què vivim, que segons els casos podem qualificar de relatiu o gran benestar econòmic.

En aquest Informe m'he vist obligat a manifestar la meua preocupació davant la timidesa de les actuacions adreçades a

permetre o facilitar la integració dels immigrants estrangers, com també davant l'augment de brots —per bé que esporàdics— d'actituds racistes o xenòfobes. Els immigrants que arriben al nostre país tenen, en general, un desig sincer d'integrar-se en la nostra societat i que aquesta societat sigui també la seva. Penso que no estem aprofitant aquesta bona disposició. Davant les actituds de rebuig amb què moltes vegades els immigrants estrangers es troben, alguns tenen la comprensible reacció d'accentuar aquells aspectes de la seva identitat que més els allunyen de nosaltres, amb la qual cosa estem alimentant una espiral d'incomprensió i d'intolerància. Tal vegada aquest rebuig social té el seu origen, en part, que no hem entès o no hem sabut explicar que la relació entre l'immigrant i la nostra societat, la societat d'acollida, no és una relació de donació gratuïta de la nostra societat, on aquesta dóna generosament en detriment dels nacionals, sinó que els immigrants també aporten clares contraprestacions.

Si volem evitar que els immigrants estrangers vegin aquesta societat com quelcom aliè i hostil, cal que ens comportem solidàriament. Això no vol dir que les fronteres s'obrin de bat a bat, sinó simplement, i per exemple, no sotmetre'ls a una pressió policial d'especial intensitat, evitar la seva explotació laboral i respectar les seves arrels culturals des de l'exigència de respecte recíproc a les tradicions i les pautes de conducta generalment admeses entre nosaltres, ja que, com diem en el llibre segon d'aquest Informe, la tolerància ha de ser bilateral, no unidireccional. En aquest sentit, per intentar ajudar a evitar l'explotació laboral, hem col·laborat amb l'OIT en un estudi sobre l'eficàcia de la legislació antidiscriminatòria en relació amb els immigrants estrangers i les minories ètniques en el món del treball, i que expliquem en el capítol dedicat a actuacions d'ofici. La tolerància no és sinònim d'inhibició, de passivitat davant de qualsevol manifestació o qualsevol acció dels altres, la tolerància ha de cessar davant dels capteniments individuals o col·lectius que vulneren el marc de referència consagrat pels drets humans; en conseqüència, no hem d'acceptar pràctiques que ens siguin contràries amb el pretext d'un cert relativisme ètic, segons el qual no podem imposar els nostres models culturals. És per això que la tolerància ha de cessar davant d'aquells que, com en el cas d'algunes sectes, sota el pretext de creences diferents, sotmeten els menors a una formació, a unes pràctiques que considerem greument perilloses per a la seva dignitat com a persones, o aquells que fan apologia de les idees intrínsecament dolentes que avui celebrem que van ser derrotades fa més de cinquanta anys.

La llavor de la intolerància no distingeix entre nacionals i estrangers, sinó que arrela sobre la base de les diferències: diferències de creences, d'opinions, diferències econòmiques i diferències físiques. És per això que en aquest Informe assenyallem que, si ens remuntàvem en el temps, uns quants informes, uns quants anys enrere, hauríem de recordar que en alguna ocasió —que afortunadament no tenim notícia que s'hagi repetit— el dret d'admissió en establiments públics a què abans ens hem referit en relació amb els immi-

grants estrangers havia estat controvertit pel fet d'invocar-lo per privar l'accés a un local públic, una discoteca, concretament, a joves correctament vestits que patien una disminució psíquica lleugera, per bé que aparent; la raó adduïda per la propietat de l'establiment era la reacció adversa, intolerant, per tant, d'una part de la clientela, molesta per la presència de persones diferents i que dissonaven en aquell entorn.

Senyores diputades, senyors diputats, amb aquestes consideracions hem volgut, en aquesta seu i des d'aquesta tribuna, recordar que el compromís que vam assumir els homes i les dones de Catalunya, en aprovar l'Estatut d'autonomia, de prosseguir una història d'afirmació i respecte dels drets fonamentals i de les llibertats públiques de la persona i dels pobles requereix estar vigilant i actuar amb diligència i amb fermesa en la seva defensa i en el seu desenvolupament.

Un dels serveis que la institució del Síndic ofereix als ciutadans és el que en l'Informe exposem sota el títol «La consulta diària»: l'any 1994 comptabilitzem un total de 1.357 visites en aquest servei d'atenció al ciutadà. Com expliquem en l'Informe, bàsicament es tracta d'analitzar en un primer moment si l'assumpte exposat pel ciutadà qüestiona alguna actuació de l'Administració i si el Síndic de Greuges hi pot intervenir. En el cas que el Síndic hi sigui competent, s'orienta el promotor sobre el procediment per formular la queixa, se'n selecciona la documentació més significativa per a la investigació i, si és el cas, es recullen per escrit les manifestacions del ciutadà que té dificultats per complir personalment la formalitat requerida en l'article 13.1 de la Llei del Síndic, que estableix que les queixes li han de ser presentades per l'interessat mitjançant un escrit raonat i acompanyat dels documents que poden servir per aclarir el cas. En altres ocasions s'indica als ciutadans que han de plantejar prèviament el seu cas a l'Administració competent per tal que resolgui allò que escaigui sobre la seva pretensió.

Voldria fer observar, senyores diputades, senyors diputats, que en moltes d'aquestes visites i de les que tenen lloc amb motiu de la tramitació d'una queixa ha estat relativament freqüent la manifestació de suspicàcies sobre la voluntat real de resoldre un afer per part de les administracions, els seus gestors, els dirigents polítics, l'Administració de justícia o el mateix Síndic de Greuges. Davant d'això ens resulta inevitable preguntar-nos el perquè de la malfiança a què ens hem referit de no pocs ciutadans que acudeixen a la institució en relació amb les intencions o els capteniments dels gestors públics, dels governants i, podríem afegir-hi, dels polítics en general. En aquest punt —i amb tota la cautela i admetent de bell antuvi tota opinió raonada que sostingui una altra cosa— ens sembla que en part aquesta actitud és deguda a la intolerància que ha començat a instal·lar-se en no pocs comportaments polítics i mitjans de comunicació. És cert que l'opinió pública ha estat sacsejada per casos greus d'irregularitats que són responsables, en bona mesura, d'aquesta desconfiança; ara bé, pensem que també hi influeix la profusió de desqualificacions dels adversaris polítics sense raonar l'error de les seves accions o de les seves

opinions, la qual cosa dificulta en gran mesura que el ciutadà del carrer pugui ponderar els interessos en presència, en no deixar-se lloc per al matís ni per al dissentiment parcial que suposa a la vegada l'acceptació parcial dels postulats o les raons de l'altre.

Si els hagués de dir quines són les dues coses que en aquests moments més em preocupen com a síndic, els diria que, d'una banda, aquest creixement de la intolerància, en tant que es pot projectar sobre el conjunt de la vida social i dificultar un projecte de vida en comú i fer impossible la confiança en la solució raonable i justa de qualsevol problema amb el qual ens haguem d'enfrontar; d'una altra, el repte de mantenir la cohesió social enfront dels desequilibris econòmics que porten a la marginació.

Davant la Comissió del Síndic de Greuges, fa uns dies deia que, en abordar les qüestions que són objecte de consideració en el capítol de serveis socials, es pot reflexionar des de dos punts de vista: el dels recursos disponibles, la seva utilització, les mancances que tenim, i, un altre de més general, sobre el model de societat, la societat en la qual estem, la societat cap a on volem anar. D'acord amb el primer procés de reflexió, que és sobre el qual es basteix l'Informe, constatem que les places per a malalts crònics terminals i gent gran en centres socio-sanitaris adequats són inferiors a la demanda i que, en conseqüència, s'hauria d'incrementar el seu nombre i, alhora, potenciar l'assistència domiciliària i els programes de suport a les famílies. També hem constatat que, malgrat els progressos assolits pels darrers anys, l'oferta disponible de places residencials a Catalunya per a persones amb disminució psíquica profunda i de residències i pisos assistits per a persones amb disminució psíquica lleugera i mitjana encara no respon a tota la demanda. D'altra banda, sabem que les despeses de manteniment d'allò que ja tenim en marxa fan difícil realitzar en un futur immediat noves inversions al ritme que segurament caldria.

El nombre de persones que depenen de l'assistència social per a atendre les despeses diàries augmenta; un exemple n'és que s'ha duplicat el nombre de sol·licituds per ser beneficiari del programa de renda mínima d'inserció, el PIRMI, entre els anys 1991 i 1994. Entre els sol·licitants del PIRMI ha augmentat el nombre de persones que, totalment inserides en la societat, només necessiten una col·locació o un lloc de treball, que no se'ls ofereix. L'augment de les demandes d'atenció social, precisament en un moment en què són grans les dificultats financeres per a atendre l'actual nivell de despesa social, va moure'ns a plantejar en l'Informe de l'any 1993, com els he recordat abans, una reflexió sobre l'estat del benestar, que vam titular «L'impacte de la crisi econòmica en la nostra societat», en què advocàvem per cercar alternatives que permetessin mantenir-lo. Ens ha semblat percebre —i ho dic amb gran satisfacció— un consens bastant general entre totes les forces socials i polítiques a defensar l'adopció de mesures de reforma amb el propòsit de salvar l'estat de benestar. Ara bé, les mesures per fer-ho possible, avui encara vagues i imprecises, s'hauran de definir, i caldrà fer-ho aviat.

És important gestionar bé els recursos públics disponibles, encertant el disseny de programes de suport de la col·lectivitat en aquelles persones que es troben en una contingència de necessitat. El programa del PIRMI, en aquest sentit, es mereix una valoració altament positiva. És imprescindible, tanmateix, encertar les mesures que fomentin l'ocupació, i és per això que hem destacat en l'Informe els elements positius de la reforma laboral d'aquesta perspectiva, tot i assenyalant uns aspectes on ens sembla que cal enfortir la protecció social en relació amb els treballadors amb contractes d'aprenentatge o a temps parcial. Però segurament tot això, que és molt important, és importantíssim, encara no és suficient.

Igual que la tolerància té uns límits, també els té la protecció social, com a manifestació de la responsabilitat social enfront dels membres de la societat. Té uns límits positius i uns límits negatius, un llindar per sota del qual, si s'abandona la persona a la seva sort o adversitat, hi ha el perill cert que es despengui del grup i esdevingui un ciutadà amb drets només nominals; un llindar per sobre del qual es fomenta la no-assumpció de les pròpies responsabilitats personals, familiars o de la unitat de convivència de què es tracti, i es dóna ales a la ineficiència i, en definitiva, s'impedeix l'atenció social a aquells que veritablement la necessiten. Trobar el punt d'equilibri és molt difícil, però aquest és el gran repte que tenim plantejat i que va més enllà de la mera gestió. És molt important gestionar bé, però no és suficient, sinó que cal entrar de ple en el món de les idees, dels ideals, de les il·lusions col·lectives; en tot això, vostès, senyores diputades, senyors diputats, tenen, com a representants del poble de Catalunya, molt a dir, tenen la responsabilitat de fer aquest exercici d'imaginació.

Al llarg de l'Informe hem assenyalat també àmbits de l'actuació administrativa que han experimentat progressos, com, per exemple, les millores en la infraestructura d'alguns centres penitenciaris i el tractament dels interns per tal de possibilitar la seva reinserció social. Hem subratllat també modificacions normatives que han vingut a corregir situacions injustes o perjudicials, com ara la reobertura dels terminis per a sol·licitar ajudes als contagiats del virus de la sida, com a conseqüència d'actuacions del sistema sanitari públic, però persisteixen, en la nostra opinió, mancances normatives i dèficits en el funcionament de les nostres administracions.

Tot seguit em referiré a alguns d'aquests aspectes que comentem, junt amb molts d'altres, a bastament, en el nostre Informe. En altres ocasions m'he referit que l'enquistament de la situació d'atur té com a efecte més punyent —no poques vegades— la pèrdua de l'habitatge. De tant repetir-ho pot sonar a la cançó de l'enfadós, però hi ha una coincidència general a considerar la pèrdua de l'habitatge com una de les causes econòmiques que aboquen més freqüentment les persones a la marginació. És per això que he d'insistir en la demanda a les administracions competents d'una especial sensibilitat per a acarar i per a ajudar a resoldre el problema de la manca d'habitatge.

La sensibilitat de la societat davant els problemes mediambientals ha crescut, però sovint la seva traducció en mesures eficaces és molt lenta. En l'Informe destaquem les insuficiències del marc normatiu regulador de les activitats molestes i insalubres, la utilització poc enèrgica de les facultats que el marc vigent ja reconeix a les administracions públiques i els problemes de gestió amb què es troben alguns ajuntaments per a fer complir la normativa, tot i tenir la voluntat política de fer-ho. El resultat final de tot això és que sovint les persones afectades per una activitat d'aquesta naturalesa no veuen respectat el seu dret a un medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona sense que les seves demandes adreçades a les administracions serveixin de gran cosa. La formulació antecedent té l'asèpsia de les formulacions jurídiques, però al darrere hi ha, senyores diputades, senyors diputats, per exemple, persones desesperades per no poder dormir com a conseqüència de sorolls fragorosos que tothom els diu —el Síndic també— que no tenen l'obligació de suportar.

Les administracions han exhibit una bona disposició a atendre les consideracions del Síndic en l'àmbit de la gestió i la recaptació tributàries —en l'Informe en posem diversos exemples—, però em sembla important insistir en la necessitat de millorar encara més els mecanismes de coordinació entre les administracions titulars dels tributs i aquelles que n'efectuen la gestió o la recaptació.

En sanitat destaquem l'esforç realitzat per a equilibrar el pressupost i la despesa sanitària i també la tasca d'avaluació dels serveis i prestacions sanitaris i sòcio-sanitaris duta a terme particularment per les unitats d'admissions i atenció a l'usuari, en la mesura que suposa veure i tractar l'usuari com un client i no com un mer administrat. Tot i ser conscients que els recursos econòmics són limitats, he de fer-me ressò de la preocupació i el neguit de les persones que veuen demorada la seva intervenció quirúrgica i que en algunes ocasions l'existència d'una llista d'espera de determinada extensió suposa a la pràctica una denegació d'assistència. Si el sistema públic no li dóna resposta, entenc que s'hauria d'assumir el rescabament de despeses de la intervenció privada, després d'un estudi rigorós de les circumstàncies concurrents en el cas i l'acreditament de la urgència de la intervenció. Pot semblar un contrasentit que sigui aquest problema, que no és privatiu del nostre país —és estrictament de recursos econòmics, per a atendre la factura de la intervenció, i no de manca d'infraestructura material humana—, que el síndic advoqui pel rescabament de la despesa. Entenem que seria preferible la intervenció de la xarxa pública, encara que s'hagués de pagar a crèdit, però el que ens sembla no admissible és la mera denegació d'assistència.

En relació amb el consum, hem recomanat a l'Administració competent que dicti les normes reglamentàries que permetin fer efectius els drets que les lleis vigents reconeixen als consumidors i usuaris. Així hem insistit en la necessitat que els ajuntaments titulars del servei de subministrament d'aigua potable reglamentin les seves relacions amb els abonats. Actualment, en la majoria de municipis

pis aquest servei públic continua regint-se pel Reglament de verificacions elèctriques i regularitat en el subministrament d'energia, que s'hi aplica per analogia. També hem fet diverses gestions amb el Departament de Comerç, Consum i Turisme en relació amb l'extensió de l'obligació dels establiments oberts al públic de disposar d'un model unificat de fulls de reclamació.

En l'àmbit dels serveis socials volem destacar l'esforç realitzat per a reduir les llistes d'espera dels Equips d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència, els EAIA, tal com vam demanar al conseller de Benestar Social, però hem de reiterar la greu preocupació que ens produeix encara la persistència d'alguns casos de menors, amb situació de risc social, que no poden ser immediatament tractats o que, diagnosticats, veuen demorada l'efectivitat de la mesura escaient per falta de recursos socials suficients. Aquest és un altre cas de llista d'espera que hauria de merèixer, en la meua opinió, tot el seu recolzament, senyores diputades, senyors diputats, per solucionar-se en un termini relativament breu.

En l'Informe hem dedicat una especial atenció a la relació entre els infants i la televisió, amb la finalitat de plantejar la possibilitat de fer un ús adequat i formatiu del seu potencial, la qual cosa requereix el concurs de les cadenes de televisió. També m'ha semblat necessari referir-me críticament a l'Informe a reportatges àudio-visuals o gràfics que exhibeixen a menors relacionats amb fets delictius, com a imputats o com a familiars d'aquests o fins i tot com a víctimes, ignorant l'especial protecció que segons les normes jurídiques els infants mereixen.

En relació amb l'ensenyament i cultura vam mostrar la nostra preocupació davant l'aplicació d'uns criteris d'admissió en els centres basats en la proximitat del domicili particular, que en ocasions poden comportar una concentració d'alumnes d'ètnies diferents en uns centres concrets d'una població que no respon a la proporció existent en el seu conjunt i que pot alimentar actituds xenòfobes. És per això que valorem molt positivament les instruccions fixades pel Departament d'Ensenyament per a evitar que es produeixin aquests fets.

També en relació amb el Departament d'Ensenyament hem formulat alguns suggeriments de caràcter general, uns dels quals han estat acceptats —així, per exemple, en relació amb el règim de permanència en estudis de formació professional— i uns altres no —com ara, per exemple, sobre la necessitat d'informar els centres de la normativa, dels drets i deures dels alumnes, per tal d'evitar-ne aplicacions incorrectes, que sovint generen indefensió i/o condemnen les actuacions sancionadores, justificades, a esdevenir ineficaces.

Senyores diputades, senyors diputats, en aquest repàs accelerat del sumari de l'Informe, permetin-me recordar que en l'àmbit penitenciari ens referim a la massificació de les nostres presons com al seu problema més gran i a la necessitat de, si més no, construir un nou centre penitenciari, alhora que advoquem per l'adopció de mesures alternatives a la presó en l'àmbit de la petita i mitjana criminalitat per a aconseguir la resocialització del delinqüent i el rescabala-

ment de la víctima. Per raons d'equitat i de solidaritat social, hem recomanat en l'Informe l'adhesió de l'Estat espanyol al Conveni europeu sobre la indemnització a les víctimes de delictes violents, de 24 de novembre de 1983. En aquesta mateixa línia, fa pocs dies el ministre de Justícia i Interior va informar de l'aprovació pel Consell de Ministres del Projecte de Llei d'ajudes i assistència a les víctimes dels delictes violents. Tot i que no hi ha entre ambdós fets una relació de causa-efecte, ens congratulem d'aquesta coincidència.

No vull concloure sense dir dos paraules sobre el desè aniversari de l'aprovació per aquest Parlament de la Llei reguladora del Síndic de Greuges, de 20 de març de 1984. Com vostès saben, des del 20 de març de l'any passat fins al 20 de març d'enguany, de 1995, hem celebrat alguns actes i organitzat algunes activitats amb la finalitat de fer balanç de la feina feta i preparar-nos per a millorar el nostre servei als ciutadans de Catalunya. Des d'aquesta tribuna vull agrair el suport que tota la cambra, i en especial la seva Presidència, ens ha dispensat per fer-ho possible.

Senyores diputades, senyors diputats, una vegada més, moltes gràcies per la seva atenció i la seva col·laboració.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor síndic. Ara el debat prosseguirà amb les intervencions dels representants dels grups parlamentaris, les quals podran ser d'un màxim de quinze minuts per a fixar posició. L'ordre serà de menor a major. El Grup Parlamentari Mixt: senyor Reguant, té la paraula.

El Sr. REGUANT: Gràcies, senyor president; des de l'escó, amb motiu de la brevetat que penso donar a aquesta intervenció. Des de la màxima consideració i estima per la figura del síndic de Greuges, senyor Anton Cañellas, agrair-li la seva presència aquí, el contingut de la seva intervenció i el contingut del seu Informe, que m'he llegit de manera detinguda i acurada. Vull remarcar i agrair també el seu posicionament valent per a assenyalar aquelles mancances que a voltes ens fan contradir Govern i oposició i que resulta que ell les assenyala, doncs, a voltes en un sentit, a voltes en un altre sentit. Però, en tot cas, queda en relleu que la tasca que fa la Sindicatura és absolutament imprescindible.

Si no, del seu llibre primer, en la primera part i en les seves seccions, es pot passar revista que per fer aquesta tasca es necessita un esforç, un rigor i un treball quotidià amatent i permanent. Les conclusions de la part segona del llibre són precisament les que es desprenen de la part primera i del conjunt de la seva interpretació. I, pel que fa a la part tercera i als seus deu annexos, també són dignes de consideració i responen a una realitat palesa.

Del llibre segon, la seva reflexió, que aquí n'ha fet, en fi, unes pinzellades, respecte a l'impuls que des de la Sindicatura de Greuges es dona a la Resolució 48/126, de l'Assemblea General de les Nacions Unides, que va proclamar l'any 1995 com a Any Internacional de la Tolerància, em sembla que això ha ocupat un espai important en el seu discurs, ja que no endebades ell valora —i crec que és una reflexió que tots ens podem fer— que sense tolerància difícilment hi pot haver justícia social, cohesió social, equilibri social.

És per això que em sembla que cal felicitar la Sindicatura de Greuges, en la persona del seu síndic, i el seu equip de col·laboradors i animar-los que persisteixin en aquesta tasca, que és, si més no, clarificadora i que és un punt de referència per a tots els diputats i diputades d'aquesta cambra.

Gràcies, senyor president.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Reguant. Pel Grup Parlamentari Popular, té la paraula la diputada senyora Montserrat.

La Sra. MONTSERRAT: Gràcies, senyor president. Il·lustres senyores i senyors diputats, en compliment d'allò que disposa l'article 30 de la Llei de Catalunya 14/1984, de 20 de març, se'ns posa davant l'Informe al Parlament de Catalunya, emès pel Síndic de Greuges, corresponent a l'any 1994.

El passat 4 d'abril vàrem debatre en Comissió l'Informe en presència de l'honorable síndic senyor Cañellas, de l'adjunt al síndic, senyor Bartlett, Secretaria General, cap de Gabinet i assessors d'Àrea. Ja en Comissió vàrem manifestar el Grup Parlamentari Popular el nostre suport i la nostra felicitació, que avui reitero a tots ells i a tot l'equip, pel seu treball i per les innovacions introduïdes en la redacció de l'Informe. Informe que no varia la divisió en dos llibres, el primer dels quals es divideix en tres parts: la primera, dedicada a l'exposició de les actuacions de la Sindicatura durant l'any 1994; la narració de les queixes rebudes o de les actuacions d'ofici dutes a terme continua essent l'eix de l'Informe, reflex dels problemes suscitats pels ciutadans de Catalunya. La segona part, dedicada a les conclusions que es deriven de les actuacions realitzades per l'honorable síndic durant el 94, agrupades per capítols, donat el treball realitzat en les tretze seccions, o, millor dit, les tretze àrees en què s'organitza la institució del Síndic, a les quals farà referència més endavant. A la tercera part hi trobem les dades generals de les actuacions, agrupades en diversos annexos de contingut bàsicament estadístic; cal destacar la innovació estadística del grau d'acceptació de les queixes i les consegüents referències del Síndic adreçades a departaments de la Generalitat, diputacions provincials, perifèrica i ajuntaments.

Del nombre de recomanacions fetes per l'honorable síndic, i parlant d'ajuntaments, corresponen tres recomanacions a ajuntaments governats per Iniciativa per Catalunya, un per Esquerra Republicana, tres ajuntaments independents, vint-i-quatre pel Partit Socialista de Catalunya —entre ells el de Barcelona— i trenta ajuntaments governats per Convergència i Unió. És interessant comprovar el grau de compliment per part de les administracions, en aquest cas la municipal i autonòmica, envers els suggeriments, recomanacions o recordatoris que el Síndic adreça a totes elles. I ens trobem que, de 30 recomanacions a ajuntaments corresponents al Govern de Convergència i Unió, 9 recomanacions varen ser acceptades; 5, no es varen acceptar; 2, parcialment, i 14, pendents de resposta. De les 24 corresponents al Partit Socialista de Catalunya, Barcelona ciutat, de 17 recomanacions o suggeriments se n'han acceptat 8, 2 que no i 7 estan pendents de

resposta. Dels restants ajuntaments governats pel Partit Socialista de Catalunya, 9 varen acceptar els suggeriments; 1, no acceptada, i 13 ajuntaments, pendents de resposta.

Les queixes resoltes, les queixes que han donat lloc a expedient a les actuacions d'ofici —com molt bé ha dit l'honorable síndic— han donat un total de 2.602 actuacions, i cal tenir en compte que el rànquing de queixes i actuacions d'ofici l'encapçala l'Administració de la Generalitat de Catalunya, amb 596, seguida de 539 queixes de l'Administració municipal; l'Administració central, amb 163 queixes; 134, la judicial; 58 a universitats i col·legis; 126 a les privades, i 5 a d'altres.

La Sindicatura no és una institució creada per recollir i procurar resoldre les queixes dels ciutadans en general, sinó només aquelles que afecten la relació d'aquests ciutadans amb qualsevol àmbit de l'Administració; per tant, en aquest sentit remarcaríem, després de veure el mostreig del resultat a les respostes a les actuacions de l'honorable síndic, del «no sabe, no contesta», crec que és molt preocupant el grau d'incompliment, tant per part de l'Administració municipal i autonòmica, a l'hora de respondre i solucionar aquelles queixes que els ciutadans de Catalunya adrecen com a últim recurs a l'honorable síndic.

Les dades abans esmentades corroboren les paraules en comissió de l'honorable síndic, que a l'Administració li manca eficàcia; li manca eficàcia i prova d'això, i amb les dades de l'Informe, l'Administració municipal l'any 94, dels 506 municipis incoats a Catalunya, el 47% no ha respost a la queixa o expedient d'ofici que ha iniciat la Sindicatura de Greuges. Crec que és molt greu i és molt preocupant aquesta manca i aquest incompliment.

En les consideracions finals el Síndic de Greuges fa un seguit de recomanacions que afecten de ple als ajuntaments; el Síndic recorda als ajuntaments que és il·legal condicionar algunes llicències urbanístiques a la consecució dels fets que, tot i ésser d'interès públic, són condicions no previstes pels planejaments i les normes urbanístiques. El Síndic també considera que els ajuntaments haurien de fer un ús més generalitzat de les atribucions que legalment tenen conferides per aprovar les ordenances que regulen matèries mediambientals en el seu territori. I hem escoltat, fins i tot, com molts i molts ciutadans es queixen pel tema dels sorolls. Que s'actuï amb més contundència sobre infraccions mediambientals; el Síndic demana més capacitat de gestió per a exercir la seva responsabilitat municipal sobre activitats classificades, coordinació entre administracions titulars dels tributs a pagar pels contribuents i l'Administració que gestiona el cobrament d'aquests per tal de millorar i reduir el nombre tan important de problemes dels contribuents amb l'Administració.

El Síndic ens expressa la preocupació davant la lentitud amb què es tramiten alguns procediments. La tasca de la Generalitat de Catalunya per a millorar la gestió a l'Administració local no és ni serà gens fàcil, però evidentment que no admet excuses davant la manca d'eficàcia a l'Administració més propera al ciutadà. La Generalitat, mitjançant el Depar-

tament d'Urbanisme, de Medi Ambient, té molt a dir i molt a fer; la Direcció General d'Administració Local, també; s'ha de posar en feina i ben feta i cal recordar-li, com en anteriors informes del Síndic ja se'ns denunciava, la manca d'informació que els equips de govern municipal neguen o retarden als regidors de l'oposició o als ciutadans que ho solliciten.

L'incompliment en municipis a portar a terme mocions de censura o les traves per portar a terme un referèndum municipal..., són vostès, senyores i senyors del Govern, des de les respectives conselleries, responsables de millorar o d'empitjorar el funcionament en la gestió, transparència i eficàcia de la pròpia Administració local.

Si comparem ara les dades, en primer lloc, l'estadística ens mostra que de les 76 recomanacions portades a terme pel Síndic corresponents als diferents departaments del Govern de la Generalitat, 39 varen ser acceptades, 10 acceptades parcialment, 19 no acceptades i 8 pendents de resposta. Si comparem les dades de l'Informe del 93 amb el 94, ens adonarem que les queixes de l'Administració del Govern de la Generalitat han crescut considerablement: de 484 queixes, l'any 93, s'ha passat a 596, el 94. S'ha crescut un 23% en les queixes adreçades al Govern de la Generalitat.

Repasant per departaments i comparant un any amb l'altre, veiem que les queixes al Departament de Presidència són el mateix nombre, un total de 24. Baixen les queixes a Economia i Finances, Cultura, Política Territorial; es mantenen les queixes a Justícia, Medi Ambient; baixa Sanitat; continuen elevades les queixes a Benestar Social i es dispara a Ensenyament. L'any 93 varen ser 88, i en l'Informe del 94 són 290, tot i que per l'asterisc que ens marca el Síndic en aquest Departament, 92 queixes pertanyen a la no-substitució de baixes de professorat el personal docent. Alerta, doncs, a la secció 7 d'Ensenyament: en llegir la introducció, la tipologia de les queixes, el nombre d'aquestes i el seu contingut, a què fan referència, com l'accés als estudis no universitaris, a concessions d'ajuts de beques, a la manca de places a les llars d'infants, retorn de taxes per drets d'examen, a les nombroses queixes relatives a l'accés a la universitat per manca de places universitàries, problemes en les preinscripcions, problemes a les taxes i problemes greus relatius a la funció pública docent. I a les conclusions del Síndic, vostès, senyores i senyors del Govern, s'hauran adonat del desgavell que tenen a Ensenyament i la manca de sensibilitat que vostès tenen pel futur de Catalunya.

És cert que Sanitat —com molt bé deia l'honorable síndic— ha millorat, en part, en la gestió, però malauradament continuen les llistes d'espera per a intervencions quirúrgiques, ja que el neguit i la preocupació de les persones que veuen demorada la seva intervenció encara es manté. Els recursos econòmics disponibles són escassos i l'ús d'aquests s'ha de millorar, a fi de reduir les llistes d'espera dels malalts i cobertura a les necessitats d'operació i intervenció a aquests.

Fa pocs dies m'explicava una senyora que, adreçada a l'Hospital Clínic de Barcelona per problemes de ronyó, ha-

vent-se d'adreçar a Urologia i un cop segellada la seva papeleta per poder-hi accedir, després d'un mes i mig, doncs, de les seves visites i de, pràcticament, veure que se li ha d'extreure un ronyó, no es posa d'acord l'equip mèdic, en aquest cas de l'Hospital Clínic, d'Urologia, i envien aquesta senyora o adrecen aquesta senyora que s'adreça a algun metge especialista particular perquè ells no es veuen amb cor de donar-li resposta. Crec que això va en la línia que ens acabava de comentar l'honorable síndic i del que ens demanava, que aquestes persones que han cotitzat i que han cotitzat una colla d'anys i que potser, fins i tot, són molt joves, tingui una solució, i que aquesta solució vingui donada pel pagament de la mateixa intervenció.

La població avança cada cop més a ser gent gran a Catalunya. I posaré un exemple, un exemple petit: al meu poble, d'aquí a nou anys, sobre el 2004, d'una població de 9.500 habitants, el 25% seran majors de seixanta-cinc anys. Això suposa que l'Administració local i, evidentment, l'autònoma es plantegin d'immediat planificar les infraestructures necessàries per a un proper futur per tal de donar cobertura a les necessitats que ens sorgiran. En aquests moments ja són deficitàries i no es pot donar cobertura a les necessitats presents de centres socio-sanitaris adequats als malalts crònics i als malalts terminals. Fa molta falta incrementar i potenciar l'assistència sanitària domiciliària.

Els anys de vida s'allarguen, els naixements decreixen. A Catalunya naixien 112.181 infants l'any 1982, i la xifra de l'any 1993 va ser de 55.745 infants, quan per un creixement zero dels sis milions d'habitants a Catalunya haurien de néixer entre 80 i 85.000 infants l'any. Si no es redreça la tendència, l'any 2000 els de més de seixanta-cinc anys seran o serem més que els de menys de quinze anys. La baixa natalitat està relacionada amb els problemes actuals que pateix la nostra societat: l'atur, la dificultat per aconseguir habitatge, una vida complicada, una vida competitiva, costosa, viscuda a ritme trepidant, marginació, pobresa. Per tant, la nostra societat catalana, dins de cinc a deu anys, tindrà unes altres necessitats.

La nostra societat avança cap a uns altres camins, com fa molt poca estona hem escoltat per l'honorable síndic. Ens faran falta molts centres de dia, residències assistides, més places per a residències per a la gent gran, residències per a disminuïts psíquics lleugers o profunds, proporcionar la descàrrega familiar, ja que avancen, com molt bé vostès saben, noves malalties ja conegudes com l'Alzheimer o la demència senil.

El Síndic, en les conclusions, valora positivament la implantació del PIRMI, però el preocupa —i també a nosaltres— el fet que des de 1991 a 1994 s'hagi duplicat el nombre de sollicituds per ser-ne beneficiari, i que aquestes persones, totalment inserides a la societat, només necessiten una col·locació que ningú els ofereix. I remarca el Síndic que cal també augmentar les probabilitats de trobar feina als més grans de quaranta-cinc anys, ja que el salt tecnològic és una de les causes de l'alça de l'atur en aquest segment de la societat.

La reforma laboral durant l'any 94 s'ha mostrat eficaç en part per generar ocupació, però no és suficient, i la mostra és el creixement de sol·licituds al PIRMI i la manca d'oferta a un lloc de treball als més grans de quaranta-cinc anys. Què falta, doncs? Més indústries, més empresaris, menys pressió fiscal, menys despesa sumptuària per poder crear llocs de treball. Res de nou per al nostre Grup Parlamentari, ja que hem denunciat al llarg del debat de política general, fins i tot al d'incendis i al de pressupostos, que el Govern, per manca de previsió i de donar suport sistemàtic a una política econòmica al Govern de l'Estat, ha anat empobrint, ha anat deixant al marge una part dels nostres conciutadans abocats a la ruïna, al fracàs i a la marginació. El Govern ha deixat una part dels nostres conciutadans de Catalunya en un vaixell ple de forats i a la deriva.

La Sindicatura, igual que el nostre Grup Parlamentari, hem vingut reclamant la creació de la figura del síndic adjunt per als menors per tal de defensar i protegir els drets dels infants. L'honorable síndic ens ha anunciat o ens va comentar en el debat de comissió del passat dia 4 la gran il·lusió que té per designar per a aquest any 95 el càrrec adjunt al síndic per a la defensa dels drets als infants, tal com mana l'article 34 de la Llei 14 de 1984. Si això és així, la nostra sincera felicitació. Desitgem que aquesta nova aportació comporti gaudir l'any vinent d'un informe específic en defensa dels drets dels infants.

El temps és curt i el llum se m'ha encès, i l'anàlisi és molt llarga. A qüestions importants com la droga, la sida, la reinserció social dels reclusos, la possibilitat d'ampliar el treball dins les presons, la violència en les imatges televisives a casa nostra adreçades als nostres joves i infants, la manca d'informació de la nova llei –la LAU, conclusió derivada de la consulta, tan important, diària, que manté l'honorable síndic i el seu equip–, els treballadors estrangers, la salut mental i tants i tants problemes que afecten la nostra societat, no m'hi puc referir. Però sí que els vull dir a tots vostès que treballarem: prenem consciència una vegada més de les conclusions, reflexions, suggeriments que el Síndic ens adreça, a vostès, el Govern, i a nosaltres, l'oposició, mitjançant l'Informe, fidel exemple dels problemes quotidians a casa nostra. L'honorable síndic aquest any, en el llibre segon, ens aporta una reflexió sobre l'Any Internacional de la Tolerància. El Síndic, tot aprofitant l'ocasió que l'Informe anual al Parlament de Catalunya li brinda i en virtut de les seves atribucions i obligacions, apella al Parlament de Catalunya perquè promogui les mesures que consideri escaients per al foment entre els ciutadans de Catalunya de la difusió d'una cultura de la tolerància i el respecte als altres i a les seves diferències. En definitiva, el síndic propugna que tots plegats, tots junts, des de les responsabilitats respectives, intentem que les divergències de creences o d'opinions es manifestin des del respecte a la dignitat intrínseca de la persona humana. Les forces polítiques tenim en una societat democràtica responsabilitats que no podem defugir, uns des del Govern, els altres des de l'oposició, que aquest Any Internacional de la Tolerància ens serveixi com a punt de mira a

vostès, el Govern, i a nosaltres per a aconseguir millorar la malmesa qualitat de vida dels catalans.

Sols em resta, en nom del Grup Parlamentari Popular, donar les gràcies al Síndic de Greuges per la seva aportació a assolir una societat més tolerant i, com molt bé diu en l'Informe, «on, per ser diferent, ningú no faci nosa a ningú».

Res més, i moltes gràcies, senyor president; gràcies, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyora Montserrat. Pel Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya, té la paraula la senyora Oranich.

La Sra. ORANICH: Moltes gràcies, senyor president. Un any més, comentarem l'Informe del Síndic de Greuges, en nom del Grup d'Iniciativa.

Aquest any, i en vam fer ja molta menció a la Comissió, el Síndic divideix, com sempre, en dos llibres el seu Informe. Jo començaré, sobretot en un dia com avui, a parlar molt breument del segon llibre, que és l'informe sobre la tolerància. Ho vam fer, tant la senyora Montserrat com jo, a la Comissió de Justícia, però crec que avui, que el líder de l'oposició a nivell d'Estat ha patit un atemptat absolutament intolerant, crec que més que mai les afirmacions del Síndic que ens fa en aquest segon llibre, de la tolerància, avui dia són més vigents. La tolerància és fonamental en el nostre país, i té uns límits, aquesta tolerància, i els límits són sempre la violència; no podem ser tolerants davant de la violència, el racisme i la xenofòbia, però crec que aquest any, també, que Nacions Unides ha declarat que sigui l'Any de la Tolerància, fets com el que avui ha succeït són fets molt greus, que jo personalment vull condemnar i que també vull condemnar en nom del meu Grup. Però fets com aquests no poden, no poden en absolut paraitzar la vida política democràtica, perquè, si la paraitzéssim, si parléssim només d'això, seria d'alguna manera donar com a guanyadors els que volen que la vida democràtica no segueixi endavant.

Comentarem ara, en segona part, la primera part de l'Informe del Síndic, que és una tasca important, una tasca que han fet durant un any ell i tot el seu equip, que crec que ens ha de fer reflexionar a tots nosaltres, els diputats, i també al Govern de la Generalitat i de les diferents administracions.

En primer lloc, voldríem valorar, en línies generals, com a molt positiu l'Informe del Síndic. Voldríem valorar com a molt positiva l'actitud del Síndic, en fi, amb els diputats, tota la feina que s'ha fet durant l'any, i també tota la feina que s'ha fet en el desè aniversari de la creació de la Sindicatura de Greuges. Crec que ens ha donat, als diputats de la Comissió, unes possibilitats importants de conèixer altres síndics d'altres llocs d'Europa, dels quals encara tenim molt a aprendre. Jo voldria felicitar, per tant, l'honorable síndic, el síndic adjunt, senyor Bartlett, la senyora Abella i el senyor Bover i tots els altres membres –perdonin que no en digui els noms, perquè són molts– de la Sindicatura. I voldria dir-ho no només de la visió que nosaltres, diputats, podem tenir, sinó des del punt de vista de la visió dels ciutadans; hem parlat molt sovint amb els ciutadans de Catalunya, i realment tenen una visió positiva i satisfactòria de quan es

dirigeixen a aquesta ingent consulta diària que rep el Síndic, de com són atesos i de com intenta, si més no, el Síndic, solucionar els problemes de la població.

Nosaltres entenem, des del meu Grup, que una institució com la Sindicatura de Greuges, el Defensor del Pueblo, a nivell d'Estat, o el síndic que s'ha de crear, de defensor dels ciutadans, a nivell d'Europa —s'ha d'escollir la persona—, entenem que és molt important en una societat com la nostra, no només perquè avança, de vegades —i el Síndic ho diu en el seu Informe, que té en part certa por que la intolerància avanci—, sinó perquè en parts riques del món —perquè no oblidem que estem en una part rica del món— on uns quants van endavant hi ha una sèrie de gent que no segueix i hi ha una sèrie de persones que tenen unes problemàtiques que fa vergonya que existeixin en una societat democràtica. D'aquesta gent, bàsicament, és de la que s'ocupa el Síndic i crec que això no ho podem oblidar; molts d'ells ni tan sols poden votar a les eleccions; molts d'ells estan en una situació de marginació, però una societat no es podrà dir realment defensora dels drets humans i democràtica si no té en compte tota aquesta gent.

Per això jo, una vegada més, voldria alabar del Síndic la sistematització que ens ha fet, les innovacions que ens ha donat aquest any, i sobretot també les seves recomanacions, suggeriments i actuacions d'ofici, perquè sovint s'ha dit —i s'ha dit a nivell d'Europa i s'ha dit a nivell d'Estat— que un càrrec institucional com la Sindicatura de Greuges o el Defensor del Pueblo tenen un cert desprestigi popular, i poden tenir un cert desprestigi perquè, de vegades —i ho reconeixia l'any passat el Síndic de Greuges—, la gent més marginada de la societat no sap ni tan sols que existeix una institució a la qual pot anar-se a queixar. Per tant, el Síndic fa unes actuacions d'ofici, que les hem seguit totes elles molt atentament, i en les quals coincidim i creiem també que són molt lloables.

Temes que més ens han preocupat i que tracta el Síndic; n'hi ha alguns de repetitius, i no perquè cada any n'haguem parlat —en tot cas cada any des que intervé aquesta diputada— vull deixar-ho de fer aquest any. El tema de l'objecció de consciència; un dia o altre aconseguirem que es modifiqui la legislació; al cap i a la fi, aquest Parlament, per majoria, ja ho va demanar en el sentit que apunta el Síndic: els objectors de consciència no tenen per què prestar més temps que el del servei militar, i el Síndic ofereix possibilitats, fins i tot amb l'actual Constitució, que el servei ja no sigui substitutori, sinó que s'estudiï una possibilitat de servei civil, que seria molt important i molt actual en la situació del voluntariat que hi ha avui en la nostra societat. Crec que els joves estan molt preocupats; el Síndic ens va parlar de tot el tema del servei militar, parla també dels insubmisos i de la problemàtica dels objectors de consciència, que, com molt bé saben els il·lustres diputats i diputades, cada vegada són més, un nombre més important, especialment a Catalunya. Per tant, demanem que no tinguin aquesta greu discriminació del major temps, i, sobretot, del que els costa poder entrar a aquesta prestació, que en el fons molts d'ells no hi

estan d'acord. Per tant, aquest és un tema repetitiu però que no en volem deixar de parlar.

El tema dels estrangers. En aquesta qüestió estem molt d'acord amb tot el que ha plantejat el Síndic, la Llei d'estrangeria, i molt d'acord també amb el suport que ell dóna i dóna la Sindicatura: el recurs d'inconstitucionalitat que ha presentat el Defensor del Pueblo contra la Llei d'asil. El tema de l'asil a Europa avui dia és important; s'ha de modificar aquesta legislació. Els drets humans; en aquesta qüestió, entenem que sí que s'ha de ser molt radical; entenem que tots els nous acords d'Europa, en tot el tema de Schengen, etcètera, ha d'haver-hi una legislació unitària, però la qüestió del dret d'asil, avui que en el món tants i tants ciutadans pateixen greus discriminacions, fins i tot econòmiques, que són en general polítiques, hauria de ser més àmplia del que l'actual legislació és. També la modificació de la Llei d'estrangeria, que s'ha demanat també per part d'algun membre del Govern de la Generalitat, aquí present avui dia, nosaltres hi estaríem d'acord. En el tema dels estrangers, el Síndic fa una menció —que ho ha fet cada any— i jo vull insistir-hi; l'any passat era, segons Nacions Unides, l'Any Internacional de la Família, i el tema del reagrupament familiar és una qüestió de primer ordre, perquè realment si volem integrar els estrangers que vénen a casa nostra, si no se'ls permet el reagrupament familiar amb la seva família, això no fa més que portar-los a la marginació i a situacions que de vegades poden arribar al delicte o, en tot cas, a la no-incorporació amb igualtat de drets a la nostra societat. Per tant, jo demanaria al Síndic que, per bé que cada any insisteix en aquest tema, que no ho deixem de fer, perquè és de primer ordre.

Qüestió de sanitat. Hi han les famoses llistes d'espera, que el Síndic en fa menció; hi han una sèrie de problemes tècnics sanitaris. Nosaltres, evidentment, voldríem que fos la sanitat pública que pogués atendre tot això, totes aquestes despeses, i, per tant, el que cal en tot cas és solucionar el problema dels ciutadans, sempre des de la sanitat pública, amb tota llibertat per a qui vulgui anar a la sanitat privada, però entenem que la salut és una qüestió prioritària per als ciutadans; el Síndic rep queixes de sanitat, i són unes qüestions també de primer ordre.

Justícia. El Síndic cada any en fa menció; ens diu que la lentitud de la justícia és una de les causes de queixa fonamental dels ciutadans. Veig que algun diputat que també és advocat en exercici, com la diputada que parla, diu: «Si ho sabem...» Tenim aquí també la consellera de Justícia, que intenta fer unes noves demarcacions judicials de Catalunya. Cert és que, es faci el que es faci, la lentitud de la justícia és exasperant, i una justícia sovint molt lenta deixa de ser justícia. Per tant, aquesta és la queixa fonamental en aquest camp. Però també n'hi ha una altra, que jo ho faria més extensiu i em centraria aquí a l'ordre, que és el tema del català a l'Administració de justícia. Aquest Parlament ha votat una i altra vegada mocions en aquest sentit, però jo crec que en el tema del català l'Informe del Síndic ens demostra que hem avançat en bastants qüestions: l'any passat i fa dos anys

parlava encara el Síndic que hi havia queixes de ciutadans que no podien aprendre o expressar-se en la seva llengua, que era el castellà –per tant, no la pròpia de Catalunya–, i hi havia queixes en aquest sentit. Jo li vaig dir al síndic, d'alguna manera intentant fer una *boutade*, que si ens queixéssim els que no podíem expressar-nos en català a tot arreu no hi hauria sindicatures suficients. I aquest any la cosa ja va per aquí. Jo crec que és una bona notícia per a tots nosaltres, per al poble de Catalunya i per al Parlament, que el Síndic ens diu que no ha tingut cap queixa en tota la qüestió d'educació i en el tema de la immersió lingüística: cap ciutadà de Catalunya ha anat a queixar-se d'aquest tema. I, en canvi, ens diu el Síndic que molts ciutadans de Catalunya se li han queixat per la manca de sensibilitat en el tema del català, sobretot en tot el que fa referència a l'Administració perifèrica de l'Estat, i, bàsicament, en el tema de la justícia, que només un 3,5% de les causes de l'any passat s'han expressat en català, i, per tant, esperem que l'any que ve aquesta queixa ja no sigui tant, o potser el fet que hi hagi queixes de vegades és positiu, perquè vol dir que els ciutadans tenen clar el seu dret a expressar-se en català i que a determinades organitzacions institucionals encara no se'ls permet fer-ho. En aquest sentit hem avançat.

I en un camp també molt lligat a la justícia, jo voldria tractar un tema que, any rere any, tracta el Síndic –tant aquest com l'anterior– i que va motivar fins i tot a l'anterior síndic un llibre especial, que era el tema de les víctimes dels delictes. En aquest sentit, n'ha fet menció, l'honorable Anton Cañellas n'ha fet menció, i jo voldria, en aquest sentit, també valorar-ho com a molt positiu, que el Consell de Ministres ja ha aprovat un projecte de llei, pel qual, a partir d'ara, es donaran indemnitzacions a les víctimes de determinats delictes. Jo he estudiat el que he pogut aquest projecte de llei, crec que s'ha d'anar més endavant, que les víctimes dels delictes..., que hem de ser solidaris no només amb les víctimes del terrorisme, perquè la víctima és sempre víctima, sigui del terrorisme, de la intolerància o de la violència qualsevol, i, per tant, en aquest sentit donaríem absolut suport al que diu el Síndic, que l'Estat espanyol fermi, signi la legislació europea en aquest sentit, és a dir, el conveni per donar una indemnització a les víctimes. Això, fa anys que ho dèiem, i de vegades ens semblava impossible, perquè ens havien dit que no; jo crec que amb la legislació que ara s'intenta avançar per part del Ministeri de Justícia..., que també ens ha dit aquí l'honorable síndic que no tenia a veure que ell ho demanés, que el Consell de Ministres ho havia aprovat, però jo crec que a la llarga tot influència; hi ha molts juristes que fa molt temps, organitzacions de drets humans, ONG i institucions que ho han anat demanant, i això ens servirà una mica per avançar cap a alguna cosa que tots voldríem, que és que la nostra societat, al cap i a la fi, fos més solidària.

En parlar de les qüestions a què jo he fet referència, de la gent més marginada de la societat, jo voldria valorar com a positiva tota la tasca de seguiment que fa el Síndic de les presons a Catalunya. Hi ha una qüestió, i també ho dic ara

que tenim aquí present –i li agraeixo la seva presència– la consellera de Justícia: el tema de la massificació de les presons, que no cal que ho digui el Síndic, no cal que jo li ho digui –ho coneixem–, i la construcció de nous centres penitenciaris. Això també és un tema recurrent, que el problema és que quan n'haguem construït un, dos, tres o quatre, ens en faran falta més. Però sembla també que estem avançant en aquest camp: quan es va aprovar la Llei de pressupostos de la Generalitat també es va fer una esmena, es va aprovar per aquesta cambra unànimement en aquest sentit; he llegit notícies darrerament que hi havia, fins i tot, llocs escollits ja per part de la Conselleria, o que intentaven escollir, però pensem que aquest és un tema primordial. Jo li agraeixo també al Síndic que s'ocupi dels presos en fases terminals, quan estan amb el tema de la sida; que s'ocupi del treball dels presos, i un tema molt concret, que va motivar fins i tot una pregunta oral d'aquesta diputada a l'anterior conseller de Justícia, en un moment que vam rebre unes notícies alarmants, que se suprimien els cursos de català als presos. Això, per sort, no va ser; el Síndic va fer la seva feina, la vam fer tots, perquè crec que una manera de reinserir la gent és realment que es puguin incorporar a la societat, i, evidentment, una manera d'incorporar-se a la societat és conèixer la pròpia llengua. Jo he visitat les presons –algunes com a professional del dret, altres com a membre de la Comissió de Justícia–, he anat a dintre, i he vist la illusió amb què els reclusos i les recluses fan aquests cursos de català, que això ens ha de donar una mica l'optimisme que potser a poc a poc s'aniran integrant en la societat.

El Síndic parla que hi ha uns certs brots de racisme, xenofòbia i intolerància. Jo també coincideixo amb ell, i ens ho deia l'altre dia a la Comissió, que, malgrat tot, fan por aquests brots, però jo crec que podem dir –i això és una satisfacció– que a casa nostra aquests brots no són tan importants com en altres llocs d'Europa –d'Europa–, perquè bé que aquí de vegades hi ha hagut enquestes dels ciutadans, contestant d'una manera alarmant a certs prejudicis que podien tenir amb els estrangers, quan llegim enquestes d'aquestes a altres països més democràtics, que creiem més democràtics, en temps –vull dir, que fa més anys que tenen democràcia–, realment és alarmant. Per tant, crec que és important seguir en totes aquestes qüestions.

El Síndic fa menció també d'un tema, la sensibilitat mediambiental de la joventut, com la gent es queixa més per la qüestió mediambiental; també sensibilitat important quant al tema de les barreres arquitectòniques, que malgrat la llei que va aprovar aquest Parlament segueixen essent a la nostra societat, i cal anar un temps, bé que poc temps, amb cadira de rodes per saber el que això vol dir, i, per tant, crec que és una qüestió d'ocupar-se'n.

El tema del treball és una qüestió que ens preocupa molt. El Síndic ha valorat positivament la reforma laboral, però jo voldria fer esment de dos punts de què vam parlar en la Comissió: la qüestió de la precarització del mercat de treball –aquest és un tema preocupant–, la precarització, i el Síndic diu també, textualment, «l'afebliment de la protecció so-

cial». Això lliga –i n'ha fet una extensa menció, també, tant el Síndic com la meua companya, il·lustre diputada Dolors Montserrat–..., quant a la major demanda de prestació del PIRMI, que el conseller de Benestar Social, que està aquí present, d'alguna manera ho pateix, ho pateix en el sentit que no té prou pressupost, suposo, per a atendre tota la gent que hi va. A nosaltres, d'aquesta forma..., jo voldria aclarir que estic molt d'acord, bàsicament, amb el que el preocupa: la precarització, que això afecta bàsicament els joves, i també el Síndic en feia menció en una altra qüestió, del tema de l'habitatge. Hi ha precarització del mercat de treball, la joventut té problemes greus d'habitatge i si afeblim la protecció social ho afeblim tot, perquè una societat on no hi ha protecció social per als seus habitants, en general, per als més dèbils, que la necessiten, és una societat que no podria ser democràtica.

Anem finalment ja, i per acabar –se m'ha encès el llum–, com deia la senyora Montserrat, hi ha molts altres temes que segurament no ens dóna..., de tractar, però hi ha una de les seves recomanacions que voldríem insistir, que és en la qüestió de la tolerància i de la major assistència a tota aquella gent que està amb problemes en la nostra societat. El síndic ens deia textualment que pocs s'atreveixen avui dia a declarar desigualtats de les persones per origen, per sexe o per condició social, i estic d'acord amb ell; però, en canvi, suposo que l'honorable síndic sabrà –i ho sabran tots vostès, il·lustres senyors diputats i diputades– que pocs s'atreveixen a dir-ho però alguns ho practiquen: practiquen desigualtats quant a la raça, desigualtats socials i desigualtats quant al sexe. Esperem, per tant, i més avui, que –vull repetir-ho– en l'última part de l'Informe del Síndic ens parla de tolerància, que la tolerància sigui un fet en la societat i que aquesta tolerància tingui només els límits, absolutament els límits de la violència i de la gent que és intolerant, per tirar endavant una democràcia i una societat que voldríem millor i més lliure.

Gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyora Oranich. Correspon ara intervenir al Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya: el senyor Pueyo té la paraula.

El Sr. PUEYO: Moltes gràcies, senyor president. Senyors diputats, senyores diputades, en primer lloc, aprofitant aquesta ocasió d'intervenció en representació del meu Grup Parlamentari, del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, voldríem manifestar amb tota claredat la nostra solidaritat humana i institucional amb el senyor Aznar i amb les persones afectades per l'atemptat d'aquest matí a Madrid, i voldríem fer-la arribar d'una manera molt directa i molt especial al Grup Parlamentari Popular al Parlament. Ens correspon –ho ha fet abans la senyora Oranich també– rebutjar de manera frontal les accions violentes en un sistema democràtic i manifestar la nostra negativa a acceptar qualsevol tipus d'hipotètica i autoproclamada «avantguarda» que faci de la utopia una feble argumentació per a la implantació del terror. Aquesta és una manifestació de solidaritat dels demòcrates enfront de qualsevol acció de la violència antide-mocràtica.

Gràcies, senyor president, per permetre'm aquest *excursus* previ, i, passant al tema que ens ocupa en aquests moments, que és la valoració de l'Informe del Síndic de Greuges de 1994, jo diria, en primer lloc, que he de sumar-me a moltes de les valoracions i les consideracions que han fet les dues il·lustres diputades que m'han precedit en l'ús de la paraula, tant la senyora Montserrat com la senyora Oranich, i, per tant, jo procuraré d'evitar determinades coincidències i limitaré al màxim l'ús del meu temps d'intervenció.

Ens correspon, un any més, debatre aquest Informe tramès pel Síndic de Greuges, de conformitat amb allò que dictamina la Llei de Catalunya 14/1984, de 20 de març, i que va ser presentat prèviament pel senyor Cañellas en la Comissió corresponent –Comissió que m'honoro de presidir– i debatut en aquesta Comissió. L'Informe es presenta, com ja s'ha dit, un cop més, dividit en dos llibres: el primer, que enclou les actuacions i conclusions del Síndic i incorpora diversos annexos, mentre que el segon llibre està dedicat monogràficament, com ja s'ha dit, a la tolerància, concepte al qual la UNESCO dedica, com vostès saben, l'any 1995.

D'entrada, sigui dit, en nom del meu Grup, que la fórmula de presentació i ordenació dels dos llibres ens sembla ben estructurada, lògica i raonable, i ens sembla que ha estat guiada de forma intel·ligent, assenyada i accessible. Hom pot discrepar d'aspectes del contingut, hom pot discrepar d'aspectes de l'activitat de la institució, però difícilment es pot trobar alguna cosa a objectar, alguna cosa a criticar, alguna cosa a dir sobre la manera com el síndic, el seu adjunt –el senyor Bartlett– i, en definitiva, el conjunt del seu equip han posat a mans del Parlament el seu Informe corresponent a 1994.

Tanmateix, és precisament pel segon llibre pel que m'agradaria començar la meua anàlisi, l'anàlisi del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, ni que sigui –pel que fa a la declaració de la UNESCO–, ni que sigui, dic, des de l'escepticisme més profund amb què contemplem la influència d'aquests anys internacionals. 1995, declarat per la UNESCO Any Internacional de la Tolerància; any en què continua el setge inhumà de Sarajevo i la neteja ètnica impulsada pel feixisme serbi; any en què es reprenen les matances en un continent africà cada cop més empobrit; any en què l'integrisme islàmic continua degollant dones a Algèria i reprimint-les a l'Iran, jutjant i condemnant escriptors i escriptores; any en què el Govern rus, incapaç de dur pau i prosperitat al seu propi poble, l'embarca en una guerra d'extermini a Txetxènia; s'acaba de commemorar precisament enguany –precisament enguany, l'Any Internacional de la Tolerància– el cinquantenari de l'alliberament –o autoalliberament, segons les diverses versions– del camp de concentració nazi de Büchenwald, situat precisament a la vora i molt a prop de Weimar, la magnífica ciutat de Goethe i de Schiller. La gran paradoxa de Büchenwald, però, rau –com recordava fa molt poc l'ex-ministre Semprún, un dels seus supervivents– en el fet que no va ésser mai desmantellat, en el fet que les tropes soviètiques d'ocupació el van mantenir actiu per als milers i milers de víctimes que l'estalinisme hi

va destinar. La utopia desemboca sovint en el terror, senyores i senyors diputats, però no resulta menys terrorífica la nostra pròpia abstenció, i especialment la inhibició o, si més no, la incúria manifestada per les Nacions Unides en les crisis de Bòsnia, d'Àfrica i en tantes d'altres.

Hi ha dues coses, però, que d'una manera especial m'agradaria destacar de les reflexions del Síndic de Greuges en relació amb l'Any Internacional de la Tolerància. La primera, que no podem ser *naïfs*, que no podem ser tan babaus que no ens adonem que la immensa majoria dels casos de xenofòbia, d'intolerància o de racisme que es detecten a Catalunya van lligats —com gairebé sempre i com gairebé a tot arreu— i són indissociables de les situacions de precarietat o indignitat. Tal i com es pot llegir en l'Informe —i em permeto de fer una breu cita textual—, «el gitano ric, com tampoc l'àrab rendista, que ha esdevingut un tòpic de puixança econòmica, no són pas marginats; es margina els que no tenen res, justament perquè amb la seva presència ens inquieten en la mesura que fan evident la pobresa, la inseguretat o fins i tot la injustícia.»

La segona cosa que m'agradaria destacar de les reflexions del Síndic sobre el tema de la tolerància és el ferm posicionament que manifesta en relació amb allò que podem denominar i que a l'Informe es denomina «els límits de la tolerància»; límits de la tolerància establerts pels drets humans en la mesura que creiem —nosaltres ho creiem fermament, el Síndic també ho diu així en el seu Informe— que els drets humans són valors universals a defensar i a respectar i no són en cap manera —com algú potser ha pensat o ha dit—, de cap manera, fal·làcies neocolonials, com algú, com algun cònsol, fins i tot, com algun antropòleg desorientat, encara semblen creure en el moment actual. Tot el respecte, tota la solidaritat, tot el suport per a les minories que es van instal·lant i que van creixent en l'interior de la societat catalana, sense oblidar, però —com ho fa el Síndic també— que la tolerància ha d'ésser bidireccional i que vivim en un sistema democràtic no confessional i inspirat, entre d'altres, pel principi dels drets humans. El Síndic ho diu amb claredat, i és un altre text que m'agradaria citar avui davant de la cambra: «Quan ens assabentem d'una pràctica ablatòria, que considerem que atempta contra els drets de les dones, com és la clitoridectomia, practicada per aquells que, segons les seves creences, tenen raons per aplicar-la, hem de romandre impassibles aplicant el principi de "cultures diferents, costums diferents"? Hem de ser tolerants amb sectes que sotmeten els menors a una formació o unes pràctiques que considerem greument perilloses per a la dignitat o estabilitat com a persones, tot adduint que és el model educatiu que els seus pares han triat?»

En relació amb el llibre primer, el que constitueix, d'alguna manera, el moll de l'os, la columna fonamental de l'Informe del Síndic —malgrat que ja veuen vostès que hem volgut destacar el contingut i les implicacions del llibre segon d'una manera especial, enguany—, hem de començar valorant positivament, molt positivament, la seua estructura general, l'estructura general del llibre primer, així com la in-

clusió de les setze actuacions del Síndic, que han finalitzat amb recomanacions o suggeriments de caràcter general adreçats a diverses conselleries, universitats i ajuntaments de Catalunya.

També considerem altament interessant que s'incorpori un seguiment de queixes recollides en informes anteriors i que s'identifiquin els subjectes jurídics d'aquestes queixes. Crida l'atenció, pel que fa al nombre de queixes —ja s'ha dit—, les que es refereixen a l'Administració de justícia, a l'Administració general i les que correspondrien al Departament d'Ensenyament. Aquests són, essencialment, els problemes reals que manifesten els ciutadans i ciutadanes del país en la seua relació amb el Síndic. I, en canvi, també hem de dir, també hem de remarcar —com ho feia abans la senyora Oranich— que, de 1.711 expedients de queixa i actuacions d'ofici, que, de 891 consultes resoltes en el moment de la visita i hores posteriors, no hi ha cap queixa, ni una sola, ni una sola queixa referida a aquests hipotètics, a aquests suposats, a aquests interessats, a aquestes interessades hipòtesis d'abusos en el procés de normalització lingüística, i, en canvi, sí que hi ha queixes per la lentitud o per la ineficàcia del procés de normalització lingüística del català, supressió del programa d'immersió lingüística del professorat, bilingüïtat monolingüe del Ministeri de l'Interior a Catalunya, desconeixement per part d'aquest mateix Ministeri de la toponímia oficial, etcètera.

Pel que fa a la resta de les queixes, voldríem destacar —i ja he dit que intentaré no repetir innecessàriament aquelles que han estat aportades per les il·lustres diputades que m'han precedit—, ens agradaria destacar, entre d'altres, per exemple, aquesta queixa que el Síndic rep de la Confederació d'Associacions de Veïns de Catalunya reclamant que el Parlament, reclamant o exigint, suggerint que el Parlament de Catalunya desenvolupi la iniciativa legislativa popular. En aquest cas, si més no, podem dir que hem donat compliment a aquesta reclamació.

Coincidim plenament amb la preocupació del Síndic en relació amb la manca de cobertura de les víctimes dels delictes; hi ha, efectivament, un projecte del Govern de l'Estat, però em sembla que la plena assumpció del protagonisme de l'Administració en la cobertura de les víctimes dels delictes hauria de passar essencialment per l'adhesió de l'Estat al Conveni europeu sobre la indemnització a les víctimes de delictes violents, del 24 de novembre de 1983. Ens preocupa i coincidim amb la valoració que es fa del problema de la cronificació de l'atur, lligada, en molts casos, a la pèrdua de l'habitatge, la qual cosa submergeix amb facilitat persones, famílies, col·lectius, en una situació de pobresa sobrevinguda. Ens sembla que, malgrat un aparent increment del nombre de contractacions que apareix valorat en l'Informe, nosaltres també coincidim, com abans deia la senyora Oranich, en el fet que detectem una precarització intensa del mercat de treball; ens preocupa la manca de recursos i places per a disminuïts psíquics, i, per tant, valorem molt positivament també l'anunci que fa el Síndic d'una actuació d'ofici sobre les residències per a disminuïts.

Hi ha molts d'altres afers sobre els quals el Síndic centra la seua atenció, recalca la seua importància, però ja dic que han estat plantejats aquí; no voldria, per tant, repetir-me. Tanmateix, abans d'acabar la nostra intervenció, sí que voldria també valorar molt positivament determinades informacions que l'honorable síndic ens ha fet arribar, en la Comissió corresponent o en contactes que ha mantingut amb diputats i diputades d'aquesta cambra, pel que fa a tres qüestions principals: en primer lloc, pel que fa a la seua voluntat i a la del seu equip de realitzar algun tipus de desplegament territorial —per dir-ho d'alguna manera— que incrementi i faciliti l'accés dels ciutadans i ciutadanes d'altres indrets del país als oficis del síndic i el seu equip; voldríem destacar també el treball que s'ha realitzat pel que fa a la millora i optimització del conjunt de dades, del banc de dades de la Sindicatura, i, finalment també, la previsió que el síndic ens va fer de caminar, si més no, iniciar el camí que ha de dur a cobrir aquesta plaça d'adjunt, aquesta adjuntia per a la defensa dels drets dels menors, dels drets dels infants, que apareix en la modificació que vam realitzar de la Llei.

Per tant, en síntesi, aquesta és la valoració que nosaltres fem: presentació escrupolosa, impecable, ben organitzada; coincidència amb moltes de les valoracions i anàlisis que es fan. Hem manifestat criteris discrepants en alguns aspectes..., no faré referència al llum que s'encén, com han fet els diputats que m'han precedit, però tanmateix serà també un argument definitiu per acabar aquesta intervenció.

Senyores i senyors diputats, moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Pueyo. Pel Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el diputat senyor Abelló.

El Sr. ABELLÓ I ALFONSO: Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, el nostre Grup voldria, en aquesta valoració, en aquest torn de posicionament al voltant de l'Informe del Síndic de Greuges, incidir fonamentalment en tres qüestions.

Nosaltres hem escollit aquestes tres qüestions no solament perquè preocupen el Grup Socialista, sinó perquè, sens dubte, són les qüestions que en el seu Informe el síndic i el seu equip han treballat amb més profunditat: per un costat, la situació dels immigrants estrangers; en segon lloc, la reforma del mercat de treball, i, finalment, les reflexions al voltant de l'Any de la Tolerància.

En l'Informe del Síndic es fan algunes constatacions que creiem que són interessants al voltant de la situació dels immigrants estrangers; es diu que ha disminuït substancialment el nombre de queixes rebudes de ciutadans estrangers —primer punt—; en segon lloc, que hi ha una millora en el funcionament dels òrgans de l'Estat encarregats de tramitar les peticions de permisos de treball i residència, i, en tercer lloc, destaca també les possibilitats ofertes als ciutadans estrangers d'acollir-se als contingents que anualment fixa l'Administració.

De totes maneres, sens dubte, el punt més important des del punt de vista del Grup Socialista és al voltant de la reflexió que aquest Informe fa del reagrupament familiar. El

Grup Socialista està convençut que el reagrupament familiar és un mitjà idoni per a procedir a la integració dels ciutadans estrangers en la nostra societat; és més, l'estranger té dret al reagrupament familiar, si bé també és cert —com es diu en l'Informe— que aquest dret està subjecte a determinats límits. Per tant, el reagrupament familiar, caldria situar-lo en el marc constitucional, en concret, l'article 10.2 de la Constitució; també en el marc del Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i les llibertats fonamentals, i, sens dubte, en les nombroses sentències i, per tant, en la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans.

La segona qüestió que ens interessa al voltant dels immigrants estrangers és la que es fa esment al voltant del Pla interdepartamental d'immigració de la Generalitat. Nosaltres creiem, i així ho vam manifestar en el seu moment a la Comissió d'Estudi que hi ha al Parlament, quan ho va presentar el conseller de Benestar Social, el senyor Comas, que era un Pla interessant i creiem que en aquests moments, si bé és cert que el seu rodatge encara no és molt llarg, seria un bon moment per començar a valorar les seves actuacions, els seus encerts, les seves mancances, les seves disfuncions, i, per tant, des d'aquest punt de vista no hi ha dubte que també, l'aportació que en l'Informe del Síndic de Greuges es fa al voltant d'aquesta qüestió, la jutgem interessant.

Segon aspecte, el Síndic en el seu Informe aborda aquesta qüestió, la de la reforma del mercat de treball. Nosaltres creiem que és molt positiu que una institució com el Síndic, d'una manera decidida i en aquest cas —cal dir-ho clarament— valenta, abordi aquesta qüestió, perquè sens dubte afecta una part molt important de la nostra societat: l'atur segueix sent una de les preocupacions essencials i prioritàries de les societats avançades, i també la segona part vinculada a l'atur, la protecció social, és a dir, aquelles conquestes que al llarg de molts anys i de molts esforços els sectors del moviment obrer i també els sectors populars han aconseguit després de molts anys de lluites.

Creiem que avui dia a les nostres societats, evidentment no a totes les societats, però sí almenys a les societats més avançades, la sanitat pública, l'educació pública i les pensions públiques són conquestes importants i que val la pena posar tots els mitjans possibles perquè aquestes conquestes continuïn per molts anys. En el seu Informe el síndic fa una valoració global del que ha estat la reforma laboral, una valoració positiva, per una qüestió essencial, i és perquè la reforma laboral ha permès un retrocés en la desocupació, és a dir, en la preocupació més important que en aquests moments segurament hi ha a la nostra societat. En la mesura que hi ha més ocupació, és evident que la flexibilitat contractual que ha introduït la reforma laboral ha estat important, i, per tant, hem pogut veure augment dels contractes d'aprenentatge, de pràctiques i de temps parcial.

De totes maneres, és evident —i en l'Informe se'n fa esment— que hi ha algunes disfuncions que caldrà corregir. La primera fa referència a l'atur dels treballadors de llarga durada, sobretot els treballadors que tenen més de cinquanta anys i especialment aquells treballadors que des de fa molt

de temps no tenen treball; és cert que en aquests casos cal incidir en mesures decidides per a la seva reinserció al mercat de treball, i també pel que fa als contractes en pràctiques i d'aprenentatge, ja que afebleix, en alguns aspectes, la protecció social dels treballadors. Per tant, des d'aquest punt de vista, no hi ha dubte que la reforma del mercat del treball ha estat un punt essencial, com dèiem al començament, d'aquest Informe.

La tercera qüestió que voldríem abordar fa referència a les reflexions de l'Informe sobre l'Any Internacional de la Tolerància. Vostès coneixen que, per resolució, precisament, de l'Assemblea de les Nacions Unides aquest any 1995 ha estat considerat com l'Any Internacional de la Tolerància, i ha encarregat a la UNESCO que sigui la institució de tirar-ho endavant i de fer tots els actes necessaris per promoure la tolerància al món.

És cert que al voltant de la tolerància podem fer una primera reflexió. Amb l'acabament de la guerra freda no hi ha dubte que el conjunt de les forces democràtiques a Europa i a la resta del món estàvem convençuts que podríem enfocar els greus problemes que té la humanitat, la fam, els greus problemes de desequilibri, de manca de desenvolupament, de medi ambient..., però ens hem trobat que precisament no ha estat possible enfocar amb força aquests problemes, sinó que, simultàniament, hem tingut problemes que havíem cregut superats, problemes que creïem que formaven part del passat. Els conflictes ètnics, ja siguin locals o regionals, tornen a estar en primera línia a tot el món, els mateixos han portat a diferents guerres locals o regionals, i fins i tot a Europa, que després de la Segona Guerra Mundial es considerava que ja no era possible una altra guerra, ens trobem que una part important dels països de l'est, en concret, sobretot, a la zona dels Balcans, la guerra forma part de la quotidianitat dels seus ciutadans. En aquest context, han augmentat els desplaçats, els refugiats, i, per tant, en el seu Informe el Síndic ens diu textualment que: «en l'activitat habitual de la institució hem notat un increment d'actituds i accions intolerants».

Com deia la professora d'ètica i senadora pel Partit dels Socialistes de Catalunya, la professora Victòria Camps, en el seu article «Defensa de la tolerància», hi ha tres motius o raons que fomenten la intolerància: les diferències de creença i opinions, les diferències i desigualtats econòmiques i les diferències físiques. És indubtable que per a combatre la intolerància cal reforçar, és cert, la comunicació, la llibertat d'expressió, conscienciar la població, promoure la tolerància mitjançant educació, però el que ens hem de plantejar —com abans ha fet algun portaveu que m'ha precedit en l'ús de la paraula—..., també cal situar quins són els límits de la tolerància. Nosaltres estem en conjunt completament d'acord amb el que es fixa en aquest Informe, que els límits de la tolerància es situen precisament i res més que en el respecte als drets humans; aquest és el referent mínim, per tant són els mínims necessaris i innegociables davant de qualsevol creença i ideologia.

Per acabar, voldríem abordar algunes qüestions, aquestes molt més concretes, que també es plantegen en aquest Infor-

me. En primer lloc, qüestions que fan referència al dret a un habitatge digne; en l'Informe s'assenyalen algunes qüestions que des del punt de vista del Grup Socialista són importants, la necessitat que hi hagi un tractament més decidit i més important al voltant de les patologies estructurals, en concret de l'aluminosi, que és una situació que pateixen molts ciutadans en aquests moments del nostre país, amb un dret essencial, constitucional, com és el dret a l'habitatge. I, en segon lloc, remarcar també les insuficiències que s'assenyalen en l'Informe en la política de la Generalitat respecte al que seria la matèria d'habitatges de promoció pública.

Respecte al medi ambient, igual que l'any passat, també volem destacar que, a diferència d'altres qüestions, hi ha una manca generalitzada de queixes en aspectes que curiosament preocupen molt els ciutadans d'aquest país: aspectes de residus industrials, de residus urbans, de conservació de paratges naturals, de la costa, del litoral, etcètera. Vam tenir oportunitat de discutir aquesta qüestió i de plantejar-la a la Comissió, però nosaltres volem també remarcar que ens sembla que des del nostre punt de vista és un aspecte a corregir segurament, donat que no hi ha aquestes queixes dels ciutadans, per la via d'actuacions d'ofici.

Una altra qüestió que voldríem plantejar al voltant de la sanitat és la que fa referència a les llistes d'espera per a intervencions quirúrgiques; és cert que ha disminuït la llista d'espera, el que considerariem l'atenció primària o l'atenció en ambulatoris, però és necessari que millorin també els recursos disponibles i la racionalització de les estades als hospitals, precisament perquè disminueixin aquestes llistes d'espera.

Una altra qüestió també concreta és la que volem plantejar al voltant dels menors. En l'Informe hi ha una sensibilitat especial del síndic i del seu equip per qüestions que afecten els menors, algunes molt punyents, les que fan referència al maltractament dels infants, als problemes relatius als acolliments i les adopcions o a la violència als mitjans de comunicació, en especial a les televisions. Sobre aquestes qüestions difícilment tindriem diferències amb l'Informe, en tot cas serien diferències de matís; el que sí que volem plantejar en aquest moment és que nosaltres estem molt convençuts que és necessari que d'una vegada per totes s'apliqui la modificació de la Llei del Síndic de Greuges que va fer aquest Parlament. Nosaltres i tots els grups d'aquesta cambra, donat que va ser una modificació que es va aprovar per unanimitat, consideràvem que era necessària la creació de la figura d'adjunt al síndic de menors. Per a temes de menors és necessari que hi hagi aquest adjunt; nosaltres ho hem plantejat, vam modificar la Llei, i nosaltres voldríem que en els anys successius aquesta figura estigués introduïda.

Finalment, respecte a aquests aspectes més parcials, voldríem entrar en qüestions que fan referència a la justícia, en concret —perquè ens hem de centrar en alguna qüestió— la que fa referència als centres penitenciaris del nostre país. El nostre Grup valora l'actuació del síndic, ja que periòdicament visita els centres penitenciaris d'aquest país; és cert que els darrers mesos i els darrers anys aquestes visites

s'han incrementat, que hi ha un control d'aquestes, i, per tant, són regulars, i també és cert que s'han obert diferents expedients d'ofici al voltant de la situació de les presons de Catalunya. Però en aquest sentit sí que voldríem recollir textualment les paraules de l'Informe, perquè han estat les posicions que ha mantingut tradicionalment el Grup Socialista al voltant d'aquesta qüestió. En concret, l'Informe ens diu textualment: «En quasi tots els centres penitenciaris el Síndic ha pogut copsar la massificació d'interns als centres, i la solució requereix forçosament la construcció, si més no, d'un nou centre penitenciar a Catalunya que permeti descongestionar els centres més massificats.» Per tant, no hi ha dubte que la posició del Síndic és la de la construcció immediata d'aquest nou centre, però evidentment no exclou la necessitat de nous centres penitenciaris que solucionin la situació de massificació.

Finalment, en aquest aspecte dels centres penitenciaris, també volem remarcar la situació del treball penitenciar. Hi ha suggeriments, alguns d'ells interessants, al voltant del funcionament del Cire, del Centre d'Iniciatives per a la Reinserció. S'assenyala en l'Informe la necessitat que s'augmenti la informació adreçada als mitjans empresarials; la possibilitat de treballs a torns per donar possibilitat a tots els interns dels centres penitenciaris que puguin treballar. I, finalment, la necessitat d'agilitar el procés productiu i incentivar els reclusos que hi participin.

Per acabar, nosaltres aquest any fem una valoració global, d'aquest Informe, positiva; estem convençuts que el síndic i el seu equip ens han presentat un informe més estructurat que altres anys, per tant més fàcil d'accedir no solament per als diputats d'aquesta cambra, sinó en general per als ciutadans d'aquest país. Nosaltres creiem que aquest és l'aspecte essencial d'aquesta institució, perquè del que es tracta, senyores i senyors diputats —com deia el síndic en la seva exposició—, és que aquesta institució sigui cada vegada més coneguda pels ciutadans d'aquest país i que, per tant, les relacions entre els ciutadans i les administracions i la defensa dels drets dels ciutadans, no ja només en relació amb l'Administració, sinó els seus drets humans, estiguin realment més protegits.

Nosaltres estem convençuts que, si se segueix en aquesta línia, això serà possible i, per tant, des d'aquest punt de vista —ho torno a repetir— valorem positivament aquest Informe.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Abelló. Pel Grup Parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula el diputat senyor Viñas.

El Sr. VIÑAS: Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, abans de començar la valoració de l'Informe del Síndic de Greuges, no voldria deixar de condemnar l'atemptat que avui ha sofert a Madrid el cap del Grup majoritari de l'oposició al Congrés, així com fer extensius als diputats del Partit Popular del Parlament de Catalunya la nostra solidaritat. En el llibre segon, l'honorable síndic ens parla, en tot ell, de la tolerància; avui tenim una prova en contra de la tolerància, i sense tolerància no tindrem convivència ni tindrem democràcia.

Dit això, he d'agrair la compareixença de l'honorable síndic en aquest Ple del Parlament per presentar el seu Informe, Informe que el meu Grup, el Grup de Convergència i Unió, valora molt positivament. El nostre agraïment, doncs, a tots els seus col·laboradors i al síndic adjunt, senyor Bartlett, per la tasca conjunta que ha aportat a configurar aquest Informe, que —ho repeteixo— valorem positivament.

És voluntat de l'honorable síndic acostar aquesta institució a tots els pobles i comarques de Catalunya, i, pel que veiem en l'Informe, ho està aconseguint. En la configuració d'aquest Informe s'han seguit en aquesta ocasió les mateixes innovacions que ja van començar-se l'any abans. S'ha fet una distribució amb els tretze apartats: els nou primers, ja típics. S'hi afegeix el desè, el de la consulta diària, que penso que ha estat molt interessant i que ha donat molt bons resultats. També considero molt important la secció onzena, que recull les recomanacions i els suggeriments que formula el Síndic quan hi ha el requeriment. Ell mateix va dir que aquests capítols XXI i XXII poden semblar exhaustius o molt extensos, però jo hi afegiria que són molt interessants perquè donen una idea exacta i molt completa de tota la problemàtica i de totes les queixes que van dirigides a la institució. Ells ens hi parla dels termes de recomanació i dels termes de suggeriments i, fins i tot, es proposen conclusions als afectats. La segona part del llibre, la dedica precisament a les conclusions, i la tercera part del llibre agafa un seguit d'annexos que bàsicament és la informació estadística que tenim al final.

Una dada molt important a tenir en compte és que aquest any hi ha hagut més d'un 70% de casos resolts per part de la institució. Això ens sembla molt positiu; i una altra cosa que també voldria ressaltar és la valoració que en fem, de l'Informe del Síndic, i que considero immensament positiva: és el fet de no haver-hi hagut cap queixa sobre l'ús del català a les escoles, sobre la immersió del català a les escoles. Això, per mi i pel meu Grup, és de capital importància i val la pena de ressaltar-ho, com ja vaig fer-ho en la compareixença de l'honorable síndic en comissió. És una dada a tenir en compte, sobretot en aquests moments, quan sembla que hi ha algú que s'entesta a voler fer creure tot el contrari.

El llibre segon fa referència a la concepció filosòfica del Síndic i del seu departament que aquest any dedica a la tolerància, una reflexió sobre l'Any Internacional de la Tolerància. Hi trobem també aquesta especial sensibilització que té l'honorable síndic i tot el seu equip sobre els desvalguts, els marginats, els malalts, els infants, els vells, els malalts psíquics i, en definitiva, tot aquella gent que el nostre president ens recorda moltes vegades, tota aquella gent que amb el progrés va quedant despenjada i endarrerida. Evidentment, una de les nostres preocupacions és per a aquesta gent, i un dels grups que formen el nucli més important és el dels immigrants, sobretot els immigrants estrangers.

És de capital importància el tema que fa referència a l'agrupació familiar d'aquest col·lectiu. Crec interessant de ressaltar que la nostra Constitució, gràcies a l'article 10.2, va més enllà que alguns països de la Unió Europea, que a

través dels acords Schengen poden arribar a rebutjar l'entrada d'aquests ciutadans. La nostra Constitució preveu la protecció dels drets humans i la protecció de la família. Quan hi ha hagut algun recurs, el jutge ha donat la raó a l'immigrant aplicant aquest article de la Constitució, interpretant que el pacte i el conveni de drets humans de 1992 s'ha d'aplicar a Espanya. Aquest article 10.2, va ser l'honorable síndic el primer de plantejar-lo al Congrés dels Diputats; encara que allà no se li va aprovar, va ser aprovat posteriorment al Senat. Això, potser per modèstia, no ho ha dit, però en les preguntes que se li van fer en comissió va sortir, i no he volgut silenciar-ho.

He de tornar a repetir, com ja ho vaig fer en comissió, l'esment especial que fa dels departaments de la Generalitat de Catalunya en el marc del Pla internacional d'immigració, que fan un esforç considerable per aconseguir integrar aquest col·lectiu i —torno a fer servir paraules textuais— diu: «Aquestes mesures s'han concretat fins ara en la signatura de convenis del Departament de Benestar Social amb organitzacions no governamentals per promoure punts d'acolliment i informació i assessorament als treballadors estrangers que arriben a Catalunya. El Departament de Treball fomenta la participació de treballadors estrangers en els cursos de formació ocupacional per a augmentar les seves possibilitats en el mercat de treball. En relació amb la possibilitat d'accedir a un habitatge promogut per la Generalitat, gairebé sempre, en les diverses adjudicacions efectuades, s'ha inclòs famílies d'origen estranger.» D'això, penso que ens n'hem de congratular tots.

La intolerància, un fenomen molt vell però que comença a aparèixer novament al final de la guerra freda, apareix amb els conflictes ètnics i de desintegració dels estats. Això encara ho vivim. I aquestes tendències han ocasionat un augment del nombre de refugiats i desplaçats. Per tant, ens hem de marcar com a cosa prioritària en aquest Any per la Tolerància que les persones puguem ser plenament responsables i tirar endavant tot el que fa referència als drets humans.

Torno a repetir unes paraules textuais: «Una realitat amb símptomes de creixent intolerància no ens ha de fer caure en el pessimisme i l'apatia; ans al contrari, és una exigència ètica que hi reaccionem i ens hi enfrontem amb la força de la raó i de les pròpies conviccions.» És evident, honorable senyor síndic, que en això tindrà tot el nostre recolzament, tot el recolzament del meu Grup i penso que el recolzament de tots els grups de la cambra, perquè així ho hem vingut especificant tots fins ara.

I, ja per finalitzar, voldria recalcar, com recalca vostè, la conscienciació de la població, fent possible la participació tant de les institucions culturals governamentals i no governamentals, com de les agències del sistema de les Nacions Unides per promoure la tolerància a través de l'educació i reforçant la comunicació i la llibertat d'expressió. Jo crec que aquests són els punts clau que han de fer realitat aquest Any Internacional de la Tolerància que vostè també ha recollit en aquest segon llibre del seu Informe.

Gràcies, senyor president, senyores, senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Viñas.

Declaració de condemna de l'atemptat d'avui a Madrid

Abans d'aixecar aquesta sessió específica i recollint el que han manifestat alguns portaveus, crec interpretar el sentiment de tots els grups parlamentaris en fer constar la més enèrgica i contundent condemna d'aquest Parlament a l'acte criminal que s'ha produït aquest matí a Madrid, que pretenia atemptar contra la vida del cap de l'oposició, en la política espanyola. Ens felicitem que el senyor Aznar hagi resultat il·lès i fem vots pel ràpid restabliment dels ferits en l'esmentat acte criminal.

S'aixeca la sessió.

(Són les dotze del migdia i onze minuts.)